

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Відомості про освітню програму, що акредитується

Реєстраційний номер акредитаційної справи	A-19-0002-2
Назва ЗВО (ВСП ЗВО)	Українська інженерно-педагогічна академія
ID ОП у ЄДЕБО	32529
Назва ОП, рівень вищої освіти, галузь знань і спеціальність	“Управління та економіка підприємництва”, другий (магістерський) рівень вищої освіти, 07 “Управління та адміністрування”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”
Посилання на відомості про самооцінювання ОП	https://drive.google.com/file/d/15AwcFqmSP_O-sDz9Ewev0NVekwY2tnIX/view
Посилання на звіт експертної групи	

Пропозицію розглянуто та схвалено на засіданні галузевої експертної ради:

Назва ГЕР	07 “Управління та адміністрування”
Дата засідання	23 листопада 2019 року
№ протоколу	Протокол №2
Доповідач	Ваврін Максим Ростиславович

1. Призначення висновку

Цей експертний висновок складений галузевою експертною радою (ГЕР) Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти.

Розгляд акредитаційної справи ГЕР є однієї із стадій процедури акредитації, що проводиться Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти відповідно до Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 11 липня 2019 р. № 977, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 8 серпня 2019 р. за № 880/33851.

Експертний висновок ГЕР складається на основі звіту експертної групи, що проводила акредитаційну експертизу, та зауважень ЗВО до нього. Він розглядається на засіданні ГЕР та схвалюється колегіально. Експертний висновок ГЕР разом з іншими матеріалами у подальшому розглядається на засіданні Національного агентства.

2. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми:

◁ наявні

◁ виявлення у поданих для акредитації документах недостовірних відомостей;

◁ відмова ЗВО в допуску експертної групи до закладу вищої освіти під час виїзду на місце проведення експертизи, створення закладом вищої освіти перешкод для роботи експертної групи, інші протиправні або недобросовісні дії ЗВО, які унеможливили проведення акредитаційної експертизи;

◁ встановлення на підставі поданих документів та/або під час виїзду до закладу вищої освіти достатніх підстав вважати, що освітній процес за освітньою програмою не здійснюється.

<•> відсутні

Обґрунтування:

Відповідно до частини третьої пункту 4 розділу III Положення “Про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти” затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України №977 від 11 липня 2019 року підстави для відмови в акредитації відсутні

3. Підсумки роботи експертної групи та їх оцінка ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає оцінку підсумкам роботи експертної групи у контексті встановлених нею рівнів відповідності Критеріям. Якщо ГЕР вважає, що експертна група неправильно оцінила відповідність певному Критерію, вона має належним чином обґрунтувати це.

Критерій	Рівень відповідності (експертна група)	Стислий підсумок аналізу експертної групи	Рівень відповідності (ГЕР)	Обґрунтування зміни рівня відповідності (якщо він відрізняється від визначеного експертною групою)
Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 1.1, 1.3 та 1.4. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 1.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 1 з недоліками, що не є суттєвими.	Рівень В	
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 2.3, 2.5, 2.6 та 2.8. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 2.1, 2.2 та 2.4, голістичний підхід в	Рівень Е	У звіті про самооцінку ЗВО зазначено, що обсяг дисциплін за вибором студента становить 28 кредитів, нормативна частина складає 68 кредитів, що в сумі становить 96 кредитів на ОП для другого (магістерського) рівня вищої освіти. У той час як ЗУ

		<p>оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 2 з недоліками, що не є суттєвими.</p>	<p>“Про вищу освіту” передбачено 90 кредитів для ОПП з терміном навчання 1 рік і 4 місяці. Даний недолік був пояснений Гарантом ОП Експертній групі як технічний мимодрук.</p> <p>У навчальному плані ОП цикл нормативних дисциплін становить 24 кредити, цикл дисциплін самостійного вибору ЗВО - 14 кредитів, вибіркова частина - 22 кредити, державна атестація - 30 кредитів. Що у сумі становить 90 кредитів.</p> <p>Проте, у розділі “Державна атестація” навчального плану, кількість годин на вивчення освітніх компонент не корелюється з системою ЕКТС (1 кредит – 30 годин), зокрема, “Переддипломна практика” становить 6 кредитів або 180 годин, для неї навчальним планом передбачено 360 годин самостійної роботи або 12 кредитів, що становить невідповідність у 6 кредитів при відсутності аудиторної роботи.</p> <p>“ДІ” (нерелевантна назва, що не відображає суті освітньої компоненти) становить 1,5 кредити або 45 годин, для неї навчальним планом передбачено 90 годин самостійної роботи або 3 кредити, що становить</p>
--	--	---	---

				<p>невідповідність у 1,5 кредити при відсутності аудиторної роботи. “Магістерська робота” становить 22,5 кредити або 675 годин, для неї навчальним планом передбачено 450 годин самостійної роботи або 15 кредитів, що становить невідповідність у 7,5 кредити при відсутності аудиторної роботи. Для курсових робіт з освітніх компонент “Економічне управління підприємством та контролінг підприємницьких рішень” та “Управління проектами” форми контролю передбачені у 9 та 10 семестрах, хоча нормативний термін навчання за даною ОП складає 3 семестри. Зміст ОП має нечітку структуру. Зокрема перелік компонент наведених в ОП не відповідає навчальному плану за ОП, а саме:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. У ОП перераховані обов’язкові компоненти ОП без їх поділу, проте, в навчальному плані нормативна частина розбита на 2 цикли і державну атестацію. 2. Вибіркова частина містить освітню компоненту без права вибору (“Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі”,
--	--	--	--	--

				<p>детальніше дане питання описане нижче).</p> <p>Структурно-логічна схема ОП не відповідає її змісту. Зокрема передбачено, що вивчення усіх дисциплін у першому семестрі, включно з вибірковими, передус вивченню усіх дисциплін у другому семестрі. Наявність вибіркових дисциплін, як підстав вивчення нормативних дисциплін, нівелює право вибору студента, оскільки в примусовому порядку студент повинен вибрати усі вибіркові дисципліни для продовження навчання.</p> <p>У структурно-логічній схемі ОП відсутня французька мова як іноземна.</p> <p>Підставою для проходження переддипломної практики, згідно з структурно-логічною схемою, є виконання усіх освітніх компонент за перший і другий семестр навчання.</p> <p>Викликає занепокоєння включення в навчальному плані переддипломної практики у блок державної атестації, хоча у шапці навчального плану, в розділі III.</p> <p>ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ</p> <p>ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ</p> <p>ОП передбачено тільки: “ДІ” та “Виконання магістерської роботи”, але непередбачено</p>
--	--	--	--	---

				<p>переддипломної практики як форми атестації.</p> <p>Незрозумілим є розрив “ДІ” та “Магістерської роботи” у графіку навчального процесу. Зокрема у ньому передбачено здачу “ДІ” у перший тиждень місяця “жовтень”, наступних 12 тижнів у графіку зазначена магістерська робота без поділу на її виконання та орієнтовного терміну захисту до 31 грудня навчального року.</p> <p>Оскільки державна атестація здобувачів освіти повинна передбачати набуття усіх програмних результатів ОП незалежно від вибіркової складової освітньої програми, виявлено порушення у змісті державної атестації. У матриці забезпечення програмних результатів навчання відповідними компонентами ОП, “ДІ” та Магістерська робота не забезпечує 7 з 14 результатів навчання, що становить 50% обсягу ОП. Дане порушення ставить під сумнів можливість присвоєння освітнього ступеня та кваліфікації за даною ОП через невиконання програмних результатів навчання за нею.</p> <p>Додатково, дане порушення деталізується у “Методичні вказівки до підготовки і</p>
--	--	--	--	---

				<p>проведення комплексного державного іспиту для студентів денної та заочної форм навчання за освітньою програмою “Управління та економіка підприємництва” спеціальності 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність””, затвердженим Науково-методичною радою Української інженерно-педагогічної академії протоколом №1 від 30.08.2018 року. Даним документом передбачено, що комплексний державний іспит включає в себе навчальні дисципліни: “Управління проектами”, “Конкурентоспроможність підприємства”, “Економічне управління підприємством та контролінг підприємницьких рішень”, це є порушенням, оскільки у повній мірі дані освітні компоненти не покривають результати навчання за ОП. Атестація здобувачів вищої освіти повинна базуватися на перевірці досягнень результатів навчання у повному обсязі (для даної ОП 14 результатів).</p> <p>Кореляція освітніх компонентів з компетентностями викликає сумнів, оскільки назви деяких із них виключають набуття деяких компетентностей, або навпаки –</p>
--	--	--	--	---

				<p>набуття компетентностей, яких немає в ОП. Наприклад, освітня компонента “Глобальна економіка та соціальна відповідальність бізнесу” у своїй назві передбачає набуття компетентностей, які відсутні в ОП. Проте, розробники ОП, у “Матриці відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми” наділяють її функцією забезпечення набуття фахових компетентностей 6-9, які і відрізняють дану ОП від аналогічних (фактично відображені в назві ОП). Тематичний план дисципліни ніяким чином не корелюється з даними компетентностями (відповідно до наданого силабусу). Також, наприклад, освітня компонента “Технології біржової діяльності” не забезпечує згідно з її силабусом набуття фахових компетентностей 1-5 ОП, оскільки жодна з тем даної освітньої компоненти не відповідає її назві та не передбачає вивчення технологічних процесів у біржовій діяльності. Тематичний план даної освітньої компоненти більше відповідає освітній компоненті з назвою “Основи біржової діяльності”, яка</p>
--	--	--	--	---

				<p>відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 повинна викладатися на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти. Тому включення її до даної ОП є необґрунтованим, оскільки назва не відповідає її змісту.</p> <p>Аналогічні речі відбуваються з більшістю освітніх компонент. Аналіз змісту ОП в загальному відповідає спеціальності 076 за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Проте, наявність в назві ОП слова “Економіка” повинна свідчити про її міждисциплінарність та зв'язок зі спеціальністю 051 Економіка. Компетентності з спеціальності 051 не містяться в ОП, що свідчить про відсутність міждисциплінарності, порушення предметної сфери.</p> <p>У силабусах до освітніх компонент не зазначається їх відповідність освітнім компетентностям, відсутня їх деталізація та набуття результатів навчання. Також викликає занепокоєння наявність самих силабусів, оскільки вони не передбачені жодним нормативним документом ЗВО як у 2018, так і у 2019 роках.</p>
--	--	--	--	---

				<p>Зазначена кількість освітніх компонент у освітній програмі має сумнівний зв'язок з освітніми компетентностями і жодним чином, зокрема – документами, не пояснюється з боку ЗВО, що становить недолік у контексті відповідності критерію.</p> <p>Обсяг ОП щодо вільного вибору дисциплін студентами не відповідає ЗУ “Про вищу освіту”. У навчальному плані та ОП обсяг кредитів для дисциплін за вибором студентів становить 22 кредити або 24,44 %, що не відповідає відсотковому обсягу ЗУ “Про вищу освіту”. У навчальному плані виявлено порушення права студента на вибір дисциплін, що полягає у безальтернативності вибору навчальної дисципліни “Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі”. Розробники ОП вважають, що вибір студента полягає у зазначенні мови, яка вивчається. Проте, у студента фактично не залишається вибору не вивчати будь-якої іноземної мови, що свідчить про порушення його прав.</p> <p>У зв’язку з цим, на нашу думку, обсяг освітніх компонент за вибором студента буде становити</p>
--	--	--	--	--

				<p>18 кредитів (4 кредити відведено на вивчення навчальної дисципліни “Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі”), що становить 20 % вибірових дисциплін для студентів та порушує ЗУ “Про вищу освіту”. Викликає сумнів оцінка Експертів щодо блоковості вибірових дисциплін, які базуються виключно на розгляді розділу 2 “ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ”. Навчальний план ОП не відповідає розділу 2 ОП, оскільки в ньому відсутня блокова система, а всі вибірові дисципліни подаються для вибору парами, що дозволяє сформувати індивідуальну траєкторію студента. Для навчальної дисципліни “Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі” відсутня пара, що зазначалась вище.</p> <p>В ОП присутня практика під назвою “Переддипломна практика”, яка не відповідає змісту зазначеної практики. У методичних вказівках до виконання магістерської практики відсутня назва даної освітньої</p>
--	--	--	--	--

				<p>компоненти, що настановлює на думку про підміну понять виробнича практика, з суто науковою, переддипломною. ЗВО не представило документальне обґрунтування наявності виробничої практики в ОП та навчальному плану до неї. Викликає здивування висновок Експертної групи з даного підкритерію, оскільки вони утотожили поняття магістерської практики (наявні методичні вказівки до неї) з переддипломною практикою (наявна в ОП з відсутніми методичними вказівками до неї) та виробничою практикою (яка взагалі відсутня в будь-яких документах ЗВО для даної ОП). На жаль, дана юридична невідповідність не стала предметом аналізу Експертної групи.</p> <p>Незрозумілим є набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок. Експертна група дійшли висновку, що даний підкритерій є повністю забезпечений.</p> <p>Як приклад необґрунтованої оцінки, візьмемо освітню компоненту “Інноваційний розвиток підприємства”. У силабусі даної освітньої</p>
--	--	--	--	--

				<p>компоненти не продемонстрований її зв'язок з загальними та фаховими компетентностями ОП. Зокрема у відповідності з “Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми” зазначається, що дана освітня компонента відповідає загальній компетентності 3 “Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети”. У даній навчальній дисципліні, у жодній з її тем, не передбачено інформації стосовно даної соціальної навички.</p> <p>Також, незрозумілою залишається відсутність для певних освітніх компонент набуття загальних компетентностей, що свідчить про нерозуміння розробниками програми матричного підходу у забезпеченні відповідності програмними компонентами соціальних компетентностей ОП. Зокрема для 6 освітніх компонент з 12 відсутня соціальна навичка “Здатність спілкуватись усно та письмово українською мовою ...”, для 7 з 12 освітніх компонент відсутня загальна компетентність “здатність використовувати економічну термінологію, уміння аргументовано виступати перед</p>
--	--	--	--	--

				<p>аудиторією...”, які нормативно повинні бути присутні у всіх освітніх компонентах. Дані соціальні навички формуються у процесі здобування освіти через навчальний процес, який провадиться відповідно до Законів України, українською мовою, і містить в собі розгляд економічної термінології через навчальні дисципліни, а саме - практичні заняття, що забезпечують публічні виступи здобувачів освіти перед своїми колегами та науково-педагогічними працівниками. На час розроблення програми професійний стандарт був відсутній.</p> <p>Частково погоджуємось з висновком Експертів, проте, відсутнім є обґрунтування наділення освітньої компоненти “Магістерська робота” 22,5 кредитами ЄКТС. Результатом виконання освітньої компоненти “Магістерська робота” є написання атестаційної роботи. У “Методичних вказівках до виконання дипломних робіт на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня “магістр”” упущено нормативний обсяг друкованих аркушів магістерської роботи. Якщо припустити, що</p>
--	--	--	--	--

				<p>один друкований аркуш формату А4 студент пише за дві академічні години, виходить, що з логіки розробників ОП, здобувач освіти повинен написати роботу, яка становить 338 сторінок формату А4. Тобто виділення такої кількості кредитів ЄКТС є не релевантним щодо її обсягів та змісту.</p> <p>Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти за ОП не здійснюється.</p> <p>Усі окреслені вище недоліки є суттєвими, тому їх можна виправити протягом однорічного терміну, що, на нашу думку, відповідає рівню Е.</p>
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 3.1, 3.2, та 3.3. При цьому нині відсутні процедури за підкритерієм 3.4 є у планах роботи керівництва академії на найближчий період. Враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою	Рівень В	

		загалом відповідають Критерію 3 з недоліками, що не є суттєвими.		
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за під критеріями 4.1, 4.2, та 4.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за під критеріями 4.4 та 4.5, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 4 з недоліками, що не є суттєвими.	Рівень Е	<p>Експертна група у своєму висновку зазначає: “...Однак подекуди застосовуються традиційні методи і форми, за допомогою яких складно досягти деяких результатів навчання ОП...”. Відповідно до таблиці 3 Матриці відповідності самоаналізу освітньої програми ЗВО усі методи навчання даної ОП є традиційними, тому формулювання “подекуди” не має під собою юридичного обґрунтування, оскільки суперечить документам, котрі були надані ЗВО Національному Агентству.</p> <p>У жодному силабусі немає половини методів, які зазначені в Матриці відповідностей.</p> <p>У звіті про самооцінку ОП ЗВО надає силабуси, які фактично виявилися навчально-методичними комплексами.</p> <p>Жодний нормативний документ ЗВО не регламентує використання силабусів. Структура та зміст силабусів не відповідає методичним рекомендаціям Національного Агентства.</p>

				<p>Системи оцінювання знань студентів є однотипними у всіх силабусах і передбачають тільки шкалу оцінювання без її пояснень. Відсутні пояснення оцінювання проміжних результатів студента - тільки наведений розподіл балів за темами і формами контролю. Тобто, в даному випадку, відсутній студентоорієнтований підхід до оцінювання результатів здобувачів вищої освіти. Також існують випадки, що у деяких силабусах існують критерії оцінювання результатів навчання (наприклад “Інноваційний розвиток підприємства”). Проте, дані критерії чомусь зводяться виключно до опанування здобувачем освіти навиків, характерних для спеціальності “Філологія”.</p> <p>Також виявлено відсутність силабусу з навчальної дисципліни “Французька мова”.</p> <p>Експертною групою вияснено, що студенти беруть участь у наукових заходах ЗВО і зазначено, що дана програма не є освітньо-науковою. Твердження Експертів: “...Посилання на наукові джерела є у силабусах певних дисциплін. Студенти долучаються до процесу</p>
--	--	--	--	---

				<p>досліджень під час виконання курсових та дипломних робіт... ”. Проте, у жодній з інших освітніх компонентах, крім зазначених Експертами, немає індивідуальних завдань, що засвідчується силабусами. Ними передбачено виключно освітній процес без досліджень, які можна було реалізувати через індивідуальні дослідницькі завдання з кожної з компонент.</p> <p>Експертами зазначено, що НПП висловили запевнення у готовності до удосконалення змісту освіти, що було не відображено в силабусах. Проте, результативність даного твердження ЗВО неможливо оцінити у зв’язку з відсутністю силабусів для 2019 року на сайті ЗВО.</p> <p>Незрозумілим залишається висновок Експертів щодо інтернаціоналізації досліджень. Хоча НПП беруть участь у різних міжнародних проектах, проте майже більшість з них не використовує власні напрацювання в освітньому процесі.</p> <p>В 5 з 12 силабусів освітніх компонент виявлено іноземну літературу для навчання студентів (“Конкурентоспроможність</p>
--	--	--	--	---

				<p>підприємства”, “Управління ресурсами підприємства”, “Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі”, “Економічне управління підприємством та контролінг підприємницьких рішень”, “Управління проектами”), переважна більшість з якої є перекладною - російськомовною. У решті освітніх компонент іноземна література відсутня.</p> <p>Дана ситуація ускладнюється у силабусі “Глобальна економіка та соціальна відповідальність бізнесу”. Назва даної навчальної дисципліни передбачає вивчення сучасного стану глобальної економічної системи, проте автор даної навчальної дисципліни не використовує та не рекомендує жодного іноземного джерела для навчання студентів, що на нашу думку, є неприпустимо.</p> <p>Усі зазначенні зауваження, на нашу думку, є суттєвими і можуть бути виправленими у річний термін, що відповідає рівню Е.</p>
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 5.1, 5.2, 5.3 та	Рівень В	

		5.4. До того ж, враховуючи голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 5 з недоліками, що не є суттєвими.		
Критерій 6. Людські ресурси	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 6.1, 6.2 та 6.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за під критеріями 6.3 та 6.6, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 6 з недоліками (переважно критерій 6.4), що не є суттєвими.	Рівень В	
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 7.1, 7.2, 7.3, 7.4 та 7.5. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 7.6, голістичний підхід в оцінюванні,	Рівень В	

		релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 7 з недоліками, що не є суттєвими.		
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 8.1, 8.4, 8.5, та 8.6. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритеріями 8.2, 8.3 та 8.7, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 8 з недоліками, що не є суттєвими.	Рівень В	
Критерій 9. Прозорість та публічність	Рівень В	ОП має значний рівень узгодженості із якісними характеристиками за підкритеріями 9.1 та 9.3. До того ж, враховуючи певну узгодженість за підкритерієм 9.2, голістичний підхід в оцінюванні, релевантність фактів і їх контексту, а також різну вагомість окремих	Рівень В	

		підкритеріїв, ОП та освітня діяльність за цією програмою загалом відповідають Критерію 9 з недоліками, що не є суттєвими.		
Критерій 10. Навчання через дослідження	X	X	X	X

4. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків.

Для усунення виявлених під час акредитації недоліків необхідно:

1. Врахувати досвід аналогічних іноземних освітніх програм при удосконаленні ОП ЗВО.
2. Підвищити регулярність та змістовність проведення анкетувань студентів щодо шляхів удосконалення конкретно цієї ОП за набором компонент (дисциплін), їх тематичного наповнення, а також отриманих результатів навчання. Рекомендовано організувати проведення анонімних опитувань студентів щодо задоволеності змістом навчання за освітньою програмою перед початком кожної екзаменаційної сесії. Більше враховувати результати опитувань студентів при перегляді змісту ОП.
3. Внести зміни до ОП в частині положень, які мають відповідати Стандарту вищої освіти за спеціальністю 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”.
4. Зазначити в ОП професії згідно з Державною класифікацією професій та інших професій, які класифікатором непередбачені.
5. Виправити в ОП недостовірно зазначений рівень НРК (7 рівень) та привести даний розділ ОП у відповідність з Національною рамкою кваліфікацій.
6. Привести нормативний обсяг ОП у відповідність з Законом України “Про вищу освіту” та узгодити між собою ОП і навчальний план ОП. Усунути невідповідність годин та кредитів ЄКТС у Розділі “Державна атестація” навчального плану ОП.
7. Для курсових робіт у навчальному плані зазначити відповідні, коректні семестри.
8. Узгодити структуру ОП та навчального плану у розрізі освітніх компонент.
9. Розробити нову структурно-логічну схему ОП, яка б передбачала чіткий причинно-наслідковий зв'язок освітніх компонент, як нормативних, так і вибіркокових. Повернути у логічно-структурну схему навчальну дисципліну “Французька мова”.
10. Вилучити слово “Державна” та освітню компоненту “Переддипломна практика” в циклі “Державна атестація” навчального плану ОП та узгодити його з розділом III. ФОРМИ АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ навчального плану ОП. Намагатись не використовувати скорочень у навчальному плані.
11. Узгодити Розділ “Графік навчального процесу” щодо здачі атестаційних іспитів, написання магістерської роботи та її захисту. Необхідно уникати часових розривів між складовими атестації здобувачів вищої освіти.
12. Узгодити атестацію здобувачів вищої освіти з результатами навчання у розрізі покриття нею усіх 14 результатів навчання для можливості присвоєння кваліфікації за ОП. Привести всі нормативні документи з питань атестації у відповідність між собою.
13. Переглянути зміст та назви освітніх компонент, їхню кореляцію з компетентностями ОП та результатами навчання за ОП. Обґрунтувати у силабусах освітніх компонент набуття компетентностей за ОП. Також узгодити усі матриці відповідностей у ОП.
14. Привести нормативні документи ЗВО у відповідність, передбачивши у них поняття “силабус”.
15. Скоректувати назву ОП для усунення конфлікту міждисциплінарності зі спеціальністю 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Як один з варіантів, можливе використання назви для ОП – “Управління підприємницькою діяльністю”, що дозволяє уникнути конфлікту міждисциплінарності. Детальніше про розробку назв та

змісту ОП можна ознайомитись у Листі Міністерства освіти і науки України №1/9-377 від 05.06.2018 року.

16. Привести у відповідність ОП до Закону України “Про вищу освіту” у розрізі прав студентів на вибір вибірових освітніх компонентів (25% вибіркової частини). Це можливо зробити шляхом перенесення безальтернативної вибіркової освітньої компоненти “Іноземна мова спілкування у академічному та професійному середовищі” у нормативну частину ОП або надання їй пари для вибору з одночасним корегуванням загальної компетентності ОП №6. Вибір може передбачати усі рекомендовані компоненти як цієї ОП, так і вибірові компоненти інших освітніх програм Академії. Рекомендовано організаційно визначити окремий день тижня для навчання саме за вибіровими дисциплінами.
17. Узгодити назву практики для відображення, що вона проходить на виробництві, а не є винятково теоретико-методологічною переддипломною. Також прибрати у документах ЗВО юридичних колізій викликаних назвою даної освітньої компоненти. Доцільним є впровадження процедур для покращення вибору баз практики та підвищення мотивації роботодавців до якісного керівництва практикою здобувачів ОП на підприємствах.
18. Наповнити освітні компоненти можливістю набуття соціальних навичок та узгодити відповідні матриці відповідностей ОП між собою. Передбачити у силабусах обґрунтування набуття соціальних навичок. Можливо слід впровадити додаткові курси та факультативи для розвитку соціальних навичок здобувачів вищої освіти.
19. Переглянути структуру розподілу кредитів ЄКТС у ОП, зокрема, скорегувати кількість кредитів для освітньої компоненти “Магістерська робота” шляхом їх зменшення. Також, можливий перегляд, шляхом введення більшої кількості освітніх компонент у 3 семестрі ОП з аудиторним навантаженням.
20. Рекомендовано створити чіткі процедури, які забезпечать можливість врахування на ОП наданих послуг здобувачам вищої освіти у системі неформального навчання. Доцільно додатково ознайомитися із кращими практиками визнання результатів навчання у інших ЗВО. Визначити можливості для започаткування практики академічної мобільності здобувачів вищої освіти в контексті цієї ОП.
21. Впровадити в освітній процес нові методи навчання та відобразити їх у силабусах освітніх компонент.
22. Розробити силабуси для освітніх компонент враховуючи рекомендації Національного агентства. У силабусах сформулювати студентоорієнтований підхід до оцінювання його результатів за освітньою компонентою з зазначенням чітких критеріїв оцінювання. Привести критерії оцінювання у силабусах у відповідність до галузі знань з виключенням навиків філологічних спеціальностей у певних освітніх компонентах.
23. Включити в освітній процес дослідження студентами, які можна реалізувати через індивідуальні дослідницькі завдання з кожної освітньої компоненти, що буде свідчити про поєднання навчання з дослідженнями.
24. Посилити використання власних наукових досліджень НПП у освітніх компонентах та наповнити їх рекомендованою іноземною літературою, що призведе до покращення процесу інтернаціоналізації досліджень та навчання.
25. Рекомендовано підвищити конкурентоспроможність дослідницьких груп для перемоги у грантових конкурсах. Доцільно покращити передумови для участі НПП та студентів у програмах міжнародної академічної мобільності.
26. Варто провести анонімне опитування студентів ОП щодо вибору, визначеної чинним стандартом альтернативної форми атестації здобувачів вищої освіти. Доцільним є впровадження практики підписання НПП та здобувачами вищої освіти декларацій про

академічну доброчесність. Також розглянути можливість створення Наукових товариств.

27. Рекомендовано більш вузько визначати конкурсні вимоги до претендентів на заміщення вакантних посад науково-педагогічних працівників, беручи до уваги, не лише належну академічну, але й професійну кваліфікацію, яку визначати через CV претендентів на посаду. Запропоновано залучення професіоналів-практиків та експертів у галузі до проведення аудиторних практичних занять на умовах трудових та інших відносин. Доцільно забезпечити можливості для стажування викладачів у провідних підприємствах регіону на взаємовигідних умовах із роботодавцями. Рекомендовано розробити ефективну власну програму підвищення кваліфікації викладачів для розвитку їх соціальних навичок (soft skills) та педагогічної майстерності. Доречно створити чітку та об'єктивну рейтингову систему оцінювання ефективності діяльності науково-педагогічних працівників для використання її в системі матеріального стимулювання персоналу.
28. Рекомендовано покращити умови для реалізації європейського студентоцентричного підходу у навчально-виховному процесі. Доцільно розробити або удосконалити процедури щодо вирішення потенційних конфліктних ситуацій в Академії.
29. Зважаючи на часті зміни вимог ринку праці для фахівців цієї ОП, рекомендовано вносити необхідні коригування чи доповнення до освітньої програми не рідше одного разу на рік. Доцільно впровадити зміни до Положення про організацію освітнього процесу (п. 2.8.5) в частині можливості оновлення програмних результатів навчання ОП. Рекомендовано запровадити в Академії елементи процесного підходу до організації менеджменту, що забезпечить гаранту освітньої програми необхідні повноваження для ефективного академічного управління процесами на ОП. Доцільно запровадити ефективні фінансові інструменти для постійного матеріального стимулювання результативної діяльності гарантів у контексті реального покращення якості ОП. Варто забезпечити формування об'єктивного рейтингового оцінювання викладачів, зважаючи на прогресивний досвід деяких інших ЗВО. Передбачити у нормативних документах Студентського самоврядування процедур участі у внутрішньому забезпеченні якості освітньої програми.
30. Рекомендовано розміщувати на сайті Академії для обговорення зі стейкхолдерами проекти ОП із запропонованими змінами від робочої групи (вимоги стандарту, пропозиції академічного середовища, тощо). Відсутнє публічне розміщення інформації від роботодавців та студентів щодо наданих пропозицій із удосконалення освітньої програми. Після громадського обговорення проекту ОП рекомендовано на сайті ЗВО оприлюднити таблицю із пропозиціями стейкхолдерів. Передбачити на інформаційних ресурсах ЗВО окремих сторінок, де б розміщувалась вся публічна інформація стосовно освітньої програми.

5. Підсумки

Виходячи із викладеного, галузева експертна рада рекомендує Національному агентству прийняти рішення про:

<> акредитацію ОП з визначенням «зразкова»

<> акредитацію ОП

<•> умовну (відкладену) акредитацію ОП

про подання Національному агентству обґрунтованої пропозиції щодо призначення повторної акредитаційної експертизи

<> відмову в акредитації ОП

Відновлюваний підпис

X

Бардась Артем Володимирович

Голова ГЕР 07

Автор підпису: 43220ce7-7a10-4e1d-9a97-46164a5fc26f

А. В. Бардась